

KLACHTNUMMER : 22.0394

DE KLACHTENCOMMISSIE VOOR GGZ NOORD-HOLLAND-NOORD
HEEFT HET VOLGENDE OVERWOGEN EN GEOORDEELD OMTRENT DE OP 15 MAART 2022 ONTVANGEN
KLACHT IN HET KADER VAN DE WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (WVGGZ) VAN:

A,
in behandeling bij GGZ team B. van GGZ Noord-Holland-Noord (hierna: de instelling),
hierna te noemen: klaagster,

tegen

C.,
werkzaam als psychiater bij de instelling,
hierna te noemen: verweerster,

en

D.,
werkzaam als casemanager bij de instelling,
hierna te noemen: verweerder.

1 VERLOOP PROCEDURE

- Klachtenformulier, vergezeld van een schorsingsverzoek, ontvangen op 15 maart 2022;
- Toelichting op de klacht van E., patiëntenvertrouwenspersoon (hierna: pvp) , ontvangen op 21 maart 2022;
- Verweerschrift van C. en D., ontvangen op 22 maart 2022.

De klachtencommissie heeft met toestemming van klaagster inzage in haar behandeldossier gehad;

Partijen hebben hun standpunt voor de commissie toegelicht op de zitting van 23 maart 2022. Aanwezig waren klaagster, bijgestaan door pvp F., verweerster en verweerder. In verband met de beperkende maatregelen door de uitbraak van Covid-19 heeft de zitting plaatsgevonden in een beveiligde online omgeving (Lifesize).

Op 24 maart 2022 is de beslissing telefonisch aan partijen medegedeeld.

SCHORSINGSBESLISSING

Het verzoek tot schorsing van klaagster is door de commissie behandeld op 16 maart 2022 en is toegewezen.

VERZOEK TOT SCHADEVERGOEDING

Klaagster verzoekt een vergoeding van de schade en/of het nadeel dat zij als gevolg van de gebeurtenissen heeft geleden, in geval de klacht(en) gegrond word(t)(en) verklaard.

2 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

2.1 STANDPUNT KLAGER

De klachten van klagster, hieronder puntsgewijs weergegeven, houden het volgende in:

- 1 bezwaar tegen de verplichte (depot)medicatie,
- 2 bezwaar tegen opname in een accommodatie,
- 3 bezwaar tegen toediening van de prikpil.

[...]

2.2 STANDPUNT VERWEERSTER

[...]

3 OVERWEGINGEN EN BEOORDELING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

3.1 VOORVRAAG

De commissie is bevoegd kennis te nemen van de klachten en klagster is ontvankelijk in haar klachten.

3.2 FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

Bij de beoordeling van de klachten gaat de commissie uit van de volgende feiten en omstandigheden.

- Klagster is sinds de zomer van 2021 in zorg bij team B.. Zij is sinds 2016 in zorg bij de GGZ. Zij is bekend met een bipolaire stoornis type 1 en een stoornis in het gebruik van middelen. Sinds 2017 is er sprake van een doorlopende zorgmachtiging. Klagster is sinds 2016 ongeveer 6 keer gedwongen opgenomen geweest [...]
- De rechtbank Noord-Holland heeft bij beschikking van 9 februari 2022 een zorgmachtiging afgegeven ten aanzien van klagster die geldt tot 9 februari 2023. In deze machtiging zijn verschillende vormen van verplichte zorg noodzakelijk geacht. Binnen de gehele looptijd van de zorgmachtiging kan er worden overgegaan tot, onder meer, het toedienen van vocht, voeding en medicatie, alsmede het verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen, ter behandeling van een psychische stoornis, dan wel vanwege die stoornis, ter behandeling van een somatische aandoening. De rechtbank heeft daarnaast bepaald dat er voor een periode van maximaal drie maanden tot opname in een accommodatie en de daarbij behorende vormen kan worden overgegaan in het geval dat klagster ernstig (psychotisch) ontregelt.
- In de Beslissing verlenen verplichte zorg van 16 februari 2022 (de '8:9 brief') is klagster aangezegd dat tot het verlenen van verplichte zorg zal worden overgegaan, te weten onder andere de toediening van medicatie en het opnemen in een accommodatie. Vooralsnog is nog niet tot het verlenen van verplichte zorg overgegaan. [...], later omdat het door klagster ingediende schorsingsverzoek is toegewezen.

3.3 TOETSING CRITERIA/BEOORDELING

De commissie zal de beslissingen waartegen klagster klaagt aan de volgende wettelijke criteria toetsen. Artikel 2:1 Wvvggz bepaalt dat bij elke fase dat de behandelaar tot verplichte zorg wil overgaan, beoordeeld dient te worden of deze zorg voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en (patiënt)veiligheid. Deze beginselen brengen mee dat het voorkomen van dwang centraal staat. Eerst zullen de alternatieven die op vrijwilligheid gebaseerd

zijn volledig moeten worden benut, voordat dwang kan worden overwogen. Dwang kan aldus alleen in uiterste nood worden ingezet.

De commissie komt, op grond van de stukken en wat tijdens de zitting is besproken, tot de volgende overwegingen en conclusies ten aanzien van de verschillende klachtonderdelen.

Klachtonderdeel 1: medicatie

In de door de rechtbank verleende zorgmachtiging is bepaald dat tot de toediening van medicatie kan worden overgegaan. In het geval van klaagster ziet dat op (in ieder geval) de toediening van (een combinatie van) antipsychotica. De klachtencommissie acht deze medicatie gezien het toestandbeeld van klaagster en de mogelijkerwijs uit haar stoornissen voortvloeiende gedragingen noodzakelijk, ook om ernstig nadeel voor klaagster zelf en/of anderen af te wenden. Depotmedicatie is geïndiceerd, omdat uit het dossier een beeld van medicatieontrouw naar voren komt, terwijl het gezien de ernst van de uit de stoornis voortvloeiende klachten belangrijk lijkt klaagster zo goed mogelijk op haar medicatie af te stemmen.

De klachtencommissie acht de verplichte zorg ook proportioneel, omdat toediening van de depotmedicatie (psychotische) decompensatie van klaagster (zoveel mogelijk) voorkomt, waarmee de toediening ook doelmatig wordt geacht. De verplichte zorg is tot slot subsidiair, omdat niet gebleken is dat er een minder ingrijpend alternatief dan toediening van depotmedicatie voorhanden is. Het eerste klachtonderdeel wordt daarom ongegrond verklaard.

Klachtonderdeel 2: opname in een accommodatie

De klachtencommissie stelt voorop dat de rechtbank in de beschikking heeft bepaald dat opname van klaagster in de accommodatie alleen mogelijk is wanneer er bij haar sprake is van een *ernstige (psychotische) ontregeling*. Verweerster heeft naar het oordeel van de klachtencommissie niet voldoende kunnen beargumenteren dat daarvan momenteel sprake is. Zij heeft weliswaar betoogd dat klaagster sinds 2017 doorlopend ontregeld is, maar heeft ter zitting ook opgemerkt dat het, afgaand op het beeld tijdens de zitting, eigenlijk best goed lijkt te gaan met klaagster. De reden dat verweerster tot opname van klaagster wil overgaan lijkt er vooral in te bestaan dat de instelling klaagster weer in beeld krijgt, [...]

Daarmee is wat betreft de klachtencommissie echter onvoldoende voldaan aan de voorwaarde, zoals deze door de rechtbank in de zorgmachtiging is opgenomen. Het tweede klachtonderdeel zal daarom gegrond worden verklaard.

Uiteraard zal de behandelrelatie ondanks de gegrondverklaring wel weer moeten worden opgepakt. Klaagster ziet zelf ook in dat zij behandeling nodig heeft en heeft zelf ook uitdrukkelijk op de zitting verklaard dat zij graag in gesprek gaat met verweerster, zo lang daaraan maar niet de voorwaarde is verbonden dat klaagster tegelijkertijd ook wordt opgenomen in de accommodatie. Nu die voorwaarde (vooralsnog) is vervallen, is er in principe geen beletsel meer om de behandelrelatie weer op te pakken. Klaagster heeft ten aanzien van de samenwerking verschillende wensen geuit. Na herstart van de behandelrelatie zal te zijner tijd gekeken moeten worden in hoeverre daar vanuit verweerster aan kan worden voldaan.

Klachtonderdeel 3: prikpil

In de beschikking van de rechtbank is, mede vanwege de door de advocaat van klaagster geuite bezwaren, uitgebreid ingegaan op het gedwongen toedienen van anticonceptie in de vorm van de prikpil. De rechtbank heeft geoordeeld dat het gedwongen toedienen van anticonceptie valt onder artikel 3:2, tweede lid, onder a, van de Wvzggz. Het toedienen van de prikpil valt daarmee, zo valt uit de beschikking af te leiden, onder de door de rechtbank verleende zorgmachtiging. In de beslissing

verlenen verplichte zorg van 16 februari 2022, de '8.9-brief', is aan klaagster vervolgens onder andere aangezegd dat tot verplichte zorg in de vorm van toediening van medicatie zal worden overgegaan, maar is de gedwongen toediening van anticonceptie niet specifiek/afzonderlijk benoemd.

Naar het oordeel van de klachtencommissie had verweerster dit wel moeten doen. De reden hiervoor is dat verplichte toediening van anticonceptie wezenlijk anders is dan de toediening van antipsychotica, waarvan bij klaagster, met wisselende medicatie, al jarenlang sprake is. Laatstgenoemde medicatie kan dan ook, gezien dat jarenlange gebruik door klaagster, geacht worden te vallen onder het in de brief in algemene bewoordingen geformuleerde begrip 'medicatie'. Zoals hiervoor al genoemd, wordt in de '8.9-brief' de anticonceptie in de vorm van de prikpil niet genoemd. De onderbouwing die in deze brief wordt gegeven, is ook alleen gericht op de psychische stoornis van klaagster en de verplichte toediening van antipsychotica ter afwendig van het gevaar dat daaruit voortvloeit. Met geen woord wordt over de noodzaak van het toedienen van anticonceptie in de vorm van een prikpil gerept. Gelet op het andersoortige karakter van deze medicatie had verweerster deze medicatie dan ook afzonderlijk in de '8.9-brief' moeten opnemen, temeer omdat deze vorm van medicatie een 'vreemde eend in de bijt' is en van dit middel slechts onder zeer uitzonderlijke omstandigheden gebruik mag worden gemaakt, gezien de verre gaande inbreuk op de persoonlijke en lichamelijke integriteit van, in dit geval, klaagster (zie de richtlijnen van de KNMG en de jurisprudentie van het College voor de rechten van de mens).

Gelet op het ontbreken van de formele aanzegging zal de klachtencommissie dit onderdeel gegrond verklaren.

Conclusie

Op grond van het voorgaande is de klachtencommissie van oordeel dat klachtonderdeel 1 ongegrond is en dat klachtonderdelen 2 en 3 gegrond zijn.

4 BESLISSING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

Klachtonderdeel 1 is **ongegrond**
Klachtonderdelen 2 en 3 zijn **gegrond**

5 SCHADEVERGOEDING

In haar klachtbrief heeft klaagster aangegeven dat zij vergoeding verzoekt van de schade en/of het nadeel dat zij als gevolg van de gebeurtenissen heeft geleden, en dat zij deze schade bij een gegrondverklaring van haar klacht nader zal onderbouwen.

In geval klaagster dit verzoek handhaaft, wordt zij tot 6 april 2022 in de gelegenheid gesteld een onderbouwd verzoek tot schadevergoeding in te dienen.

De pvp heeft de klachtencommissie inmiddels laten weten dat klaagster geen nadere onderbouwing voor dit verzoek zal indienen. Daarmee behoeft dit verzoek dan ook geen bespreking meer.

Aldus gedaan via Lifesize op 23 maart 2022, verzonden op 30 maart 2022,

Vastgesteld door de volgende commissie:

Ph. Burgers (voorzitter), M. Hensen (lid-jurist), E. Fletterman (lid-psychiater) (leden), bijgestaan door Y. Schoutsen (ambtelijk secretaris).

Namens deze,

mr. Ph. Burgers,
voorzitter

Beroep

De Wvvgz geeft betrokkene (klaagster), diens vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene de mogelijkheid om binnen 6 weken na de uitspraak van de commissie een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift in te dienen bij de rechter van rechtbank Noord-Holland, gelegen aan de Kruseman van Eltenweg 2, 1817 BC Alkmaar.

DEZE UITSpraak WORDT TOEGEZONDEN AAN:

A., betrokkene/cliënt
E., vertegenwoordiger betrokkene/PVP
G., advocaat
H., Geneesheer directeur
GGZ Noord-Holland-Noord (zorgaanbieder)
C., zorgverantwoordelijke
Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.